

První vlak přijel do Prahy před 180 lety

Národní technické muzeum bude celý rok **oslavovat řadu železničních výročí**. Na podzim také zahájí stavbu nové budovy při Masarykově nádraží.

Adam Hejduk
redaktor MF DNES

LETNÁ Historickými jízdami do různých koutů Česka i speciální výstavou plánuje Národní technické muzeum (NTM) v letošním roce oslavit celkem čtyři kulatá výročí spojená s železničí. Dvě z nich navíc přímo souvisí s vlakovou dopravou v Praze.

„V historii železnice je nejdůležitějším výročím 200 let od chvíle, kdy byla v Anglii mezi městy Stockton a Darlington otevřena první veřejná železniční trať s parním provozem na světě. Ve stejném roce byla zahájena i stavba koněspřežné železnice na trase z Českých Budějovic do Lince, tedy první veřejná železnice u nás,“ sděluje generální ředitel NTM Karel Ksandr.

Výročím spjatým s Prahou je příjezd prvního parního vlaku na dnešní Masarykovo nádraží. Poprvé tohoto železného oře přivítali Pražané před 180 lety, konkrétně 20. srpna roku 1845, kdy sem dorazil po desetihodinové jízdě z Olomouce.

Událost vzbudila všeobecné nadšení, našli se ale i taci, kteří ji vnímali spíše skepticky. Vypovídá o tom například epigram Karla Havlíčka Borovského: „Co se divíš, bratře Čechu, jako entusiasta, připoutali Prahu k Vídni železem a klast!“

Kladenské uhlí pro Prahu

Jubileum slaví také jeden z nejvýznamnějších exponátů ze sbírky muzea, který je vystaven v budově na Letné. Letos je tomu totiž už 170 let od vzniku nejstarší dochované lo-

Ušatá povede muzejní vlak Národní technické muzeum pořádá v letošním roce hned několik jízd muzejním vlakem v rámci oslav různých železničních výročí. Ve většině případů vlak povede lokomotiva 464.102 z roku 1940, zvaná „Ušatá“. Muzeum ji zrekonstruovalo před dvěma lety. Foto: NTM

komotivy na území Česka. Stroj pojmenovaný Kladno si pořídila akciová společnost Buštěhradská dráha v roce 1855. Sloužila především k zásobování pražské průmyslové aglomerace kladenským černým uhlím. V provozu byl stroj celých 60 let, v roce 1921 ho společnost věnovala muzeu a jednalo se o vůbec první lokomotivu ve sbírkách NTM.

Všechna tato výročí mohou fanoušci železnice oslavit historickými jízdami muzejním vlakem. „Před dvěma lety jsme provedli generální rekonstrukci lokomotivy 464.102, takzvané „Ušaté“.

Vedle toho se navíc podařilo zakoupit a provozovat vozík, který tvoří náš muzejní vlak. Je to poprvé v historii, kdy má tato instituce celý vlak, tedy včetně vagonů,“ popisuje Ksandr s tím, že součástí je například i salonní vůz československých prezidentů, který pochází z roku 1968.

První jízda se uskuteční 5. dubna, a to z Ústí nad Labem do Žatce. O týden později už je na programu vyjízdka z Prahy, odkud muzejní vlak doveze do Plzně motorová lokomotiva „Bardotka“. Soupravu dál do Plas poveze parní lokomotiva „Šlechticha“.

Další dvě cesty muzejního vlaku jsou v plánu na květen. Nejdříve se 17. května vypraví na akci Audience u císaře Karla I. v Brandýse nad Labem, o den později poveze cestující do Železničního muzea Českých drah v Lužné u Rakovníka, kde je čeká tradiční železniční program.

V kůži výpravčího

Letošní oslavy vyvrcholí výstavou s názvem Co stvořilo železnici, co stvořila železnice, kterou muzeum zahájí 3. října.

„Výstava přiblíží, čím je pro lidstvo železnice tak důležitá a jak proměnila celý svět. K vidění bude řada exponátů, které jsou běžně

Souvislosti Spojka mezi Vltavou a Dunajem

Koněspřežná železnice na trase z Českých Budějovic do Lince byla vůbec první veřejná železnice na našem území. Její stavba začala v létě roku 1825 a kompletně otevřena byla o sedm let později. Sloužila především nákladní dopravě, konkrétně k převážení soli z hornorakouské Solné komory. Vznikla především jako spojení mezi Vltavou a Dunajem.

uskladněné v depozitářích, například křehké modely lokomotiv,“ vysvětluje Adam Horký, kurátor Muzea železnice a elektrotechniky NTM, které v budoucnu vznikne při Masarykově nádraží.

„Výstava ale bude i mimořádně interaktivní. Součástí bude třeba autentický stavdivový přístroj, s jeho

pomocí si lidé vyzkouší, jaké to je být výpravčím na železniční stanici,“ dodává.

Výstava bude pomyslnou předzvěstí nového muzea na Masarykově nádraží, kde by se měl letos na podzim položit základní kámen.

„Symbolicky bude tento kámen pocházet z původní brány, kterou tady vlaky projížděly. Našel se při nedávných vykopávkách v místech nádraží,“ podotýká Ksandr.

Nové muzeum by mělo být podle něj hotové na podzim roku 2030. Návštěvníci zde naleznou nejen desítky železničních vozidel, ale třeba také nýtovaný viadukt, který nedávno Správa železnic darovala muzeu pro jeho demontáž z právě modernizované tratě poblíž Výstaviště.

Než začne výstavba nového muzea, mohou si lidé prohlédnout původní areál - a to 17. a 18. května v rámci 11. ročníku festivalu Open House Praha.